

COBISS3 Katalogizacija

V11.0

Priručnik za korisnike

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informatijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

© IZUM, 2022.

Naslov originala: COBISS3/Katalogizacija, V10.0; oktobar 2022

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS su zaštićeni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

Oracle i Java su zaštićene robne marke kompanije Oracle Corp. ili kompanija koje su vlasnički povezane sa njom.

Druge upotrebljene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdavanja prve verzije priručnika u avgustu 2011. do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS3, V11.0 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednje promene sadržaja: oktobar 2022, prevod: oktobar 2022.

ISSN 2350-3521

SADRŽAJ

PREDGOVOR	PREDGOVOR-1
O UPUTSTVIMA	O UPUTSTVIMA-1
1 UVOD	1-1
2 SISTEM UZAJAMNE KATALOGIZACIJE	2-1
2.1 Baze podataka	2.1-1
2.1.1 Bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.1.1 Strane bibliografske baze podataka.....	2.1-1
2.1.2 Normativne baze podataka	2.1-2
2.1.2.1 Strane normativne baze podataka.....	2.1-3
2.1.3 Arhivske baze podataka.....	2.1-3
2.2 Bibliografski zapisi	2.2-1
2.2.1 Unos novog bibliografskog zapisa.....	2.2-1
2.2.2 Uređivanje postojećeg bibliografskog zapisa	2.2-1
2.3 Normativni zapisi.....	2.3-1
2.4 Način rada obnavljanjem	2.4-1
2.5 Dozvole za uzajamnu katalogizaciju.....	2.5-1
2.6 Privilegije.....	2.6-1
3 INTERFEJS ZA KATALOGIZACIJU	3-1
3.1 Naslovni red.....	3.1-1
3.2 Red menija	3.2-1
3.2.1 Meni Pretraživanje.....	3.2-3
3.2.2 Meni Zapis.....	3.2-4
3.2.3 Meni Uređivanje.....	3.2-5
3.2.4 Meni Pogled.....	3.2-7
3.2.5 Meni Podešavanja.....	3.2-8
3.2.6 Meni Spremište.....	3.2-9
3.3 Red alata	3.3-1
3.4 Spremište zapisa	3.4-1
3.5 Editor zapisa	3.5-1
3.6 Statusni red	3.6-1
4 PRETRAŽIVAČ	4-1
4.1 Izorno pretraživanje	4.1-1
4.1.1 Polja za pretraživanje.....	4.1-2
4.1.2 Pretraživanje po većem broju polja za pretraživanje	4.1-4
4.1.3 Dodatni operatori	4.1-5
4.1.4 Limitiranje	4.1-6
4.2 Komandno pretraživanje.....	4.2-1
4.2.1 Logički operatori	4.2-3
4.2.2 Kontekstni operatori	4.2-4
4.2.3 Pretraživanje po periodu.....	4.2-5
4.2.4 Limitiranje kod komandnog pretraživanja.....	4.2-5

4.3	Skeniranje.....	4.3-1
4.4	Pregled pojmova	4.4-1
4.5	Pohranjivanje upita	4.5-1
4.6	Izbor prikaza rezultata pretraživanja	4.6-1
4.7	Pretraživanje uz spisak identifikacionih brojeva zapisa.....	4.7-1
5	PRIKAZIVAČ	5-1
5.1	Osnovni prikaz	5.1-1
5.2	Prikaz u MARC formatu	5.2-1
5.3	Standardni prikaz	5.3-1
6	SPREMIŠTE ZAPISA	6-1
6.1	Radni zapis	6.1-1
6.2	Dodavanje zapisa u spremište	6.2-1
6.2.1	Dodavanje zapisa iz pretraživača.....	6.2-1
6.2.1.1	Zapisi koji su dopunjeni u COBIB-u.....	6.2-1
6.2.2	Dodavanje zapisa za isti bibliografski izvor	6.2-1
6.2.2.1	Verzija zapisa iz COBIB-a.....	6.2-2
6.2.2.2	Verzija zapisa iz lokalne baze podataka	6.2-2
6.2.2.3	Izvorna verzija zapisa.....	6.2-3
6.2.3	Dodavanje privremeno pohranjenog zapisa.....	6.2-3
6.3	Uklanjanje jezičaka iz spremišta	6.3-1
6.3.1	Uklanjanje izabranog zapisa	6.3-1
6.3.2	Uklanjanje svih, osim izabranog jezička	6.3-1
6.3.3	Uklanjanje svih jezičaka	6.3-1
6.4	Proveravanje zapisa.....	6.4-1
6.5	Poređenje zapisa.....	6.5-1
6.6	Upotreba spremišta zapisa prilikom uređivanja	6.6-1
6.6.1	Pretraživanje teksta.....	6.6-1
6.6.2	Kopiranje teksta	6.6-1
6.6.3	Kopiranje polja	6.6-1
6.6.4	Kopiranje potpolja	6.6-2
6.6.5	Kopiranje sadržaja potpolja	6.6-2
6.7	Druge mogućnosti za rad u spremištu	6.7-1
6.7.1	Osvežavanje zapisa	6.7-1
6.7.2	Promena prikaza	6.7-1
6.7.3	Štampanje zapisa	6.7-1
6.7.4	Štampanje više zapisa istovremeno	6.7-2
6.7.5	Prikaz spiska biblioteka	6.7-3
6.7.6	Proveravanje duplikata	6.7-4
6.7.7	Ispis iz arhivske baze podataka.....	6.7-4
6.8	Podešavanje parametara spremišta.....	6.8-1
7	EDITOR ZAPISA	7-1
7.1	Upravljanje zapisima.....	7.1-1
7.1.1	Metoda Uredi zapis.....	7.1-1
7.1.2	Metoda Preuzmi zapis.....	7.1-1
7.1.3	Metoda Priredi u novi zapis.....	7.1-1
7.1.4	Metoda Kreiraj zapis.....	7.1-2
7.1.5	Metoda Izbriši zapis.....	7.1-2
7.1.6	Metoda Dodaj u lokalni zapis u COBIB.....	7.1-3

7.1.7	Metoda Proveri zapis	7.1-3
7.1.8	Metoda Privremeno pohrani zapis	7.1-3
7.1.9	Metoda Pohrani kao šablon	7.1-4
7.1.10	Metoda Pohrani zapis	7.1-4
7.1.11	Metoda Promeni masku za unos	7.1-6
7.1.12	Metoda Napusti zapis bez pohranjivanja	7.1-7
7.2	Otvaranje i zatvaranje polja i potpolja	7.2-1
7.3	Unos podataka	7.3-1
7.3.1	Unos sadržaja potpolja	7.3-1
7.3.1.1	Prozor Skup COBISS znakova	7.3-2
7.3.1.2	Program za proveru pravopisa (spell checker)	7.3-4
7.3.2	Unos kodiranih podataka	7.3-5
7.3.2.1	Šifrnici u padajućem spisku	7.3-5
7.3.2.2	Šifrnici u odvojenom prozoru	7.3-5
7.3.2.3	Neobavezujući šifrnici	7.3-6
7.3.2.4	Šifrnici za nekodirana polja	7.3-6
7.3.3	Menjanje vrednosti indikatora	7.3-7
7.3.4	Unos u polja pod normativnom kontrolom	7.3-8
7.3.4.1	Normativna kontrola CONOR	7.3-8
7.3.4.2	Normativna kontrola SGC	7.3-14
7.3.5	Unos pomoću numeratora	7.3-18
7.3.6	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/B formata	7.3-18
7.3.6.1	Polja za povezivanje kod kontrinuiranih izvora (4XX)	7.3-18
7.3.6.2	ISBN (010)	7.3-19
7.3.6.3	Država izdavanja (102)	7.3-20
7.3.6.4	Privezane publikacije – adligati (481, 482)	7.3-20
7.3.7	Vrednosti koje korisnik unapred definiše	7.3-21
7.4	Dodavanje polja i potpolja	7.4-1
7.5	Brisanje polja i potpolja	7.5-1
7.6	Kopiranje i lepljenje	7.6-1
7.6.1	Kopiranje	7.6-1
7.6.1.1	Kopiranje teksta	7.6-1
7.6.1.2	Kopiranje polja	7.6-1
7.6.1.3	Kopiranje potpolja	7.6-1
7.6.1.4	Kopiranje sadržaja potpolja	7.6-2
7.6.2	Lepljenje	7.6-2
7.6.2.1	Dodavanje teksta lepljenjem	7.6-2
7.6.2.2	Dodavanje polja lepljenjem	7.6-2
7.6.2.3	Dodavanje potpolja lepljenjem	7.6-3
7.6.3	Posebno lepljenje	7.6-4
7.7	Određivanje redosleda polja i potpolja	7.7-1
7.8	Sužen i proširen prikaz zapisa	7.8-1
7.9	Uvid u priručnike	7.9-1
7.9.1	Priručnici COMARC	7.9-1
7.9.2	Drugi priručnici	7.9-2
7.10	Podešavanje parametara editora zapisa	7.10-1
7.11	Menjanje karakteristika polja i potpolja	7.11-1
8	KATALOGIZACIJA	8-1
8.1	Zapis postoji u lokalnoj bazi podataka	8.1-1
8.2	Preuzimanje zapisa	8.2-1

8.2.1	Zapis postoji u COBIB-u	8.2-1
8.2.2	Zapis postoji u mreži COBISS.net.....	8.2-2
8.2.3	Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat.....	8.2-4
8.2.4	Zapis postoji u ISSN bazi podataka	8.2-6
8.3	Kreiranje zapisa.....	8.3-1
8.3.1	Zapis kreiramo od početka.....	8.3-1
8.3.2	Zapis kreiramo priređivanjem sličnog zapisa	8.3-2
8.3.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	8.3-4
8.4	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	8.4-1
8.4.1	Zapis iz COBISS3/Katalogizacija	8.4-1
8.4.2	Zapis iz COBISS2/Katalogizacija	8.4-2
8.4.3	Uređivanje neposredno u COBIB-u.....	8.4-5
8.5	Razrešavanje duplikata	8.5-1
8.5.1	Duplikat ne postoji u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-1
8.5.2	Duplikat se nalazi u našoj lokalnoj bazi podataka	8.5-2
8.6	Razrešavanje lokalnih zapisa	8.6-1
8.6.1	Lokalni zapis je duplikat.....	8.6-1
8.6.2	Lokalni zapis nije duplikt.....	8.6-2
9	NORMATIVNA KONTROLA AUTORA	9-1
9.1	Interfejs za katalogizaciju	9.1-1
9.2	Pretraživač.....	9.2-1
9.3	Prikazivač.....	9.3-1
9.3.1	Osnovni prikaz.....	9.3-1
9.3.2	Prikaz u MARC formatu.....	9.3-1
9.3.3	Standardni prikaz	9.3-2
9.4	Spremište zapisa.....	9.4-1
9.4.1	Preuzimanje odgovornosti za zapis.....	9.4-1
9.4.2	Otkazivanje odgovornosti za zapis	9.4-2
9.4.3	Paketno povezivanje normativnih i bibliografskih zapisa	9.4-3
9.4.4	Prikaz povezanih bibliografskih zapisa	9.4-5
9.5	Editor zapisa.....	9.5-1
9.5.1	Upravljanje zapisima	9.5-1
9.5.1.1	Metoda Uredi zapis	9.5-1
9.5.1.2	Metoda Kreiraj zapis	9.5-2
9.5.1.3	Metoda Preuzmi zapis	9.5-2
9.5.1.4	Metoda Priredi u novi zapis.....	9.5-2
9.5.1.5	Metoda Izbriši zapis	9.5-2
9.5.1.6	Metoda Promeni masku za unos.....	9.5-3
9.5.2	Unos pomoću numeratora.....	9.5-3
9.5.3	Specifičnosti prilikom unosa u polja COMARC/A formata.....	9.5-3
9.5.3.1	Podaci o izvoru (810)	9.5-3
9.6	Pripreme za rad s normativnom kontrolom.....	9.6-1
9.7	Preuzimanje zapisa.....	9.7-1
9.7.1	Zapis postoji u bazi podataka LC/NAF	9.7-1
9.8	Kreiranje zapisa.....	9.8-1
9.8.1	Kreiramo kompletni zapis.....	9.8-1
9.8.2	Kreiramo kratki zapis za lično ime	9.8-2
9.8.3	Kreiramo šablon za novi zapis.....	9.8-4
9.9	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	9.9-1

A.1.2.5	Kodirani podaci.....	Dodatak A.1-6
A.1.2.6	Podaci o stanju fonda.....	Dodatak A.1-8
A.1.3	Sifiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.1-10
A.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak A.2-1
A.2.1	Osnovni indeks.....	Dodatak A.2-1
A.2.2	Dodatni indeksi.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.1	Podaci o zapisu.....	Dodatak A.2-1
A.2.2.2	Normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.2.3	Kodirani podaci.....	Dodatak A.2-2
A.2.3	Sifiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.2-2
A.3	Normativna baza podataka SGC.....	Dodatak A.3-1
A.3.1	Osnovni indeks.....	Dodatak A.3-1
A.3.2	Dodatni indeksi.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.1	Podaci o zapisu.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.2	Normativni podaci.....	Dodatak A.3-2
A.3.2.3	Identifikacioni podaci.....	Dodatak A.3-3
A.3.2.4	Kodirani podaci.....	Dodatak A.3-4
A.3.3	Sifiksi za limitiranje pretraživanja.....	Dodatak A.3-4
B	PROGRAMSKE KONTROLE.....	DODATAK B-1
B.1	Bibliografske baze podataka.....	Dodatak B.1-1
B.1.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-1
B.1.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.1-2
B.1.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-4
B.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak B.2-1
B.2.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.2-1
B.2.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.2-1
B.2.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.2-2
B.3	Normativna baza podataka SGC.....	Dodatak B.3-1
B.3.1	Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.3-1
B.3.2	Kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.3-1
B.3.3	Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.3-2
C	METADAT.....	DODATAK C -1
C.1	Prozor METADAT.....	Dodatak C.1-1
C.2	Spremište zapisa.....	Dodatak C.2-1
C.3	Editor zapisa.....	Dodatak C.3-1
C.4	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka METADAT.....	Dodatak C.4-1
C.4.1	Preuzimanje zapisa.....	Dodatak C.4-1
C.4.2	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa.....	Dodatak C.4-2
D	SPISAK PREČICA ZA IZVOĐENJE NEKIH POSTUPAKA I METODA.....	DODATAK D-1
E	ATRIBUTI ZA PRIKAZ REZULTATA PRETRAŽIVANJA.....	DODATAK E-1
E.1	Bibliografske baze podataka.....	Dodatak E.1-1
E.2	Normativna baza podataka CONOR.....	Dodatak E.2-1
E.3	Normativna baza podataka SGC.....	Dodatak E.3-1
F	PREUZIMANJE IZ STRANIH BAZA PODATAKA.....	DODATAK F-1
F.1	Online katalog Kongresne biblioteke.....	Dodatak F.1-1
F.1.1	Pretraživač.....	Dodatak F.1-1

F.1.2	Prikazivač	Dodatak F.1-1
F.1.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.1-1
F.1.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.1-2
F.1.3	Spremište zapisa	Dodatak F.1-2
F.2	WorldCat	Dodatak F.2-1
F.2.1	Pretraživač	Dodatak F.2-1
F.2.2	Prikazivač	Dodatak F.2-1
F.2.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.2-1
F.2.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.2-2
F.2.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.2-2
F.2.3	Spremište zapisa	Dodatak F.2-2
F.3	ISSN	Dodatak F.3-1
F.3.1	Pretraživač	Dodatak F.3-1
F.3.2	Prikazivač	Dodatak F.3-1
F.3.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.3-2
F.3.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.3-2
F.3.3	Spremište zapisa	Dodatak F.3-2
F.4	LC/NAF	Dodatak F.4-1
F.4.1	Pretraživač	Dodatak F.4-1
F.4.2	Prikazivač	Dodatak F.4-1
F.4.2.1	Osnovni prikaz	Dodatak F.4-1
F.4.2.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak F.4-2
F.4.2.3	Prikaz u originalnom MARC formatu	Dodatak F.4-2
F.4.3	Spremište zapisa	Dodatak F.4-2

G CORESDODATAK G-1

G.1	Interfejs za katalogizaciju	Dodatak G.1-1
G.2	Pretraživač	Dodatak G.2-1
G.3	Prikazivač	Dodatak G.3-1
G.3.1	Osnovni prikaz	Dodatak G.3-1
G.3.2	Prikaz u MARC formatu	Dodatak G.3-1
G.4	Spremište zapisa	Dodatak G.4-1
G.5	Editor zapisa	Dodatak G.5-1
G.5.1	Upravljanje zapisima	Dodatak G.5-1
G.6	Postupci u radu sa zapisima iz baze podataka CORES	Dodatak G.6-1
G.6.1	Preuzimanje zapisa	Dodatak G.6-1
G.6.2	Ispravljanje i dopunjavanje zapisa	Dodatak G.6-2
G.7	Normativna kontrola	Dodatak G.7-1
G.7.1	Usklađivanje zapisa iz baze podataka CORES s normativnim zapisima	Dodatak G.7-1
G.8	Indeksi za pretraživanje	Dodatak G.8-1
G.8.1	Osnovni indeks	Dodatak G.8-1
G.8.2	Dodatni indeksi	Dodatak G.8-1
G.9	Programske kontrole	Dodatak G.9-1
G.10	Atributi za prikaz rezultata pretraživanja	Dodatak G.10-1

H ISPISIDODATAK H -1

H.1	Ispisivanje	Dodatak H.1-1
H.1.1	Priprema i izpis	Dodatak H.1-1
H.1.2	Priprema i ispis po satnici	Dodatak H.1-1

H.1.3	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak H.1-3
H.1.4	Brisanje pohranjenih datoteka sa ispisima.....	Dodatak H.1-3
I	SPISKOVI.....	DODATAK J-1
I.1	Spisak ispisa.....	Dodatak I.1-1
I.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak I.2-1
I.2.1	Spiskovi KAT-SPI-01 i KAT-SPI-03	Dodatak I.2-1
I.2.2	Spisak KAT-SPI-02	Dodatak I.2-1
I.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak I.3-1
I.3.1	KAT-SPI-01: COMARC – bibliografski zapisi	Dodatak I.3-1
I.3.2	KAT-SPI-02: COMARC – normativni zapisi	Dodatak I.3-1
I.3.3	KAT-SPI-03: COMARC – bibliografski s normativnim zapisima	Dodatak I.3-1
I.4	Primeri ispisa	Dodatak I.4-1
J	PODACI ZA DALJU OBRADU	DODATAK J -1
J.1	Spisak ispisa.....	Dodatak J.1-1
J.2	Unos ulaznih parametara za pripremu ispisa	Dodatak J.2-1
K.2.1	Eksporti KAT-EKS-01 i KAT-EKS-02.....	Dodatak J.2-1
J.3	Opis pojedinih ispisa.....	Dodatak J.3-1
J.3.1	KAT-ESK-01: Podaci u MARC 21 formatu	Dodatak J.3-1
J.3.2	KAT-EKS-02: Podaci u Dublin Core formatu	Dodatak J.3-1
K	BIBLIOGRAFIJE I SPISKOVI PREDMETNIH ODREDNICA	DODATAK K -1
K.1	Ispisivanje	Dodatak K.1-1
K.1.1	Priprema i izpis.....	Dodatak K.1-1
K.1.2	Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima	Dodatak K.1-2
L	KORISNIČKI FORMATI ZA BIBLIOGRAFIJE	DODATEK L -1
L.1	Priprema korisničkih formata	Dodatek L.1-1
L.2	Elementi korisničkih formata.....	Dodatek L.2-1

SLIKE

Slika 3-1: Brauzer – pristup interfejsu za katalogizaciju.....	3-1
Slika 3-2: Interfejs za katalogizaciju	3-3
Slika 3.2-1: Bibliografski zapis – spisak metoda	3.2-2
Slika 3.2-2: Pretraživanje – spisak metoda.....	3.2-3
Slika 3.2-3: Zapis – spisak metoda.....	3.2-5
Slika 3.2-4: Uređivanje – spisak metoda (ako je izabrano polje za unos).....	3.2-7
Slika 3.2-5: Pogled – spisak metoda	3.2-8
Slika 3.2-6: Podešavanja – spisak metoda.....	3.2-9
Slika 3.2-7: Spremište – spisak metoda (izabran je zapis iz COBIB-a).....	3.2-10
Slika 4-1: Pretraživač	4-3
Slika 5-1: Prikazivač	5-2
Slika 6-1: Spremište zapisa	6-2
Slika 6-2: Spremište zapisa – spisak metoda iz priručnog menija	6-3
Slika 6.4-1: Programski ustanovljene greške	6.4-1
Slika 6.5-1: Prozor Izbor zapisa za poređenje	6.5-1
Slika 6.5-2: Prozor Poređenje zapisa.....	6.5-2
Slika 6.7-1: Prozor Ispis zapisa	6.7-2
Slika 6.7-2: Prozor Spisak biblioteka	6.7-3
Slika 7-1: Editor zapisa	7-2
Slika 7.1-1: Pohranjivanje polja za sadržinsku obradu	7.1-6
Slika 7.1-2: Prozor Maske za unos	7.1-7
Slika 7.3-1: Prozor Skup COBISS znakova	7.3-3
Slika 7.3-2: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.XX	7.3-10
Slika 7.3-3: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz SGC	7.3-15
Slika 7.4-1: Prozor Izbor polja i potpolja	7.4-1
Slika 7.4-2: Prozor Izbor potpolja	7.4-3
Slika 7.9-1: Prozor Pomoć COMARC/B	7.9-1
Slika 7.11-1: Prozor Karakteristike polja	7.11-1
Slika 7.11-2: Prozor Karakteristike potpolja.....	7.11-2
Slika 8.4-1: Izbor baze podataka iz koje će se zapis učitati	8.4-3
Slika 8.4-2: Poruka pre uređivanja zapisa u COBIB-u.....	8.4-5
Slika 9.1-1: Normativni zapis (CONOR) – spisak metoda	9.1-2
Slika 9.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CONOR.....	9.2-1
Slika 9.4-1: Prozor Povezivanje	9.4-4
Slika 10.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka SGC	10.2-1
Slika 10.4-1: Zapis iz SGC-a u prikazivaču	10.4-2
Slika 10.4-2: Prozor Povezivanje	10.4-5
Slika 11.3-1: Prozor Privremeno pohranjeni zapisi.....	11.3-1
Slika 12-1: Brauzer – potprozori.....	12-1
Slika 12.1-1: Prozor Uređivanje prikaza rezultata pretraživanja.....	12.1-3
Slika 12.1-2: Prozor Prikaz rezultata pretraživanja.....	12.1-4
Slika 12.1-3: Prozor Korisnički atributi	12.1-5
Slika 12.1-4: Prozor Atribut za prikaz rezultata pretraživanja	12.1-6
Slika 12.1-5: Prozor Polje ???	12.1-7

Slika 12.1-6: Prozor Eksport podataka	12.1-12
Slika 12.1-7: Prozor Numeratori u katalogizaciji	12.1-16
Slika 12.1-8: Unos uslova za numerisanje.....	12.1-17
Slika 13.2-1: Primer prozora za povezivanje sa zapisima iz CONOR.BG.....	13.2-3
Slika 13.2-2: Primer radnog bibliografskog zapisa u COBISS.BG sistemu s povezanom personalnom odrednicom na alternativnim pismima	13.2-4
Slika C.1-1: Prozor METADAT	Dodatak C.1-1
Slika G.1-1: zapis iz baze podataka CORES – spisak metoda	Dodatak G.1-2
Slika G.2-1: Primer pretraživača po bazi podataka CORES	Dodatak G.2-1
Slika K.1-1: Primer prozora Parametri ispisa	Dodatak K.1-1
Slika K.1-2: Primer prozora BIB001	Dodatak K.1-3
Slika L.1-1: Prozor Uređivanje korisničkih formata	Dodatak L.1-1
Slika L.1-2: Prozor Korisnički formati.....	Dodatak L.1-2

TABELE

Tabela 3.2-1: Pregled metoda u meniju Pretraživanje.....	3.2-3
Tabela 3.2-2: Pregled metoda u meniju Zapis.....	3.2-4
Tabela 3.2-3: Pregled metoda u meniju Uređivanje.....	3.2-5
Tabela 3.2-4: Pregled metoda u meniju Pogled.....	3.2-7
Tabela 3.2-5: Pregled metoda u meniju Podešavanja.....	3.2-8
Tabela 3.2-6: Pregled metoda u meniju Spremište.....	3.2-9
Tabela A.1-1: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci.....	Dodatak A.1-1
Tabela A.1-2: Osnovni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-3: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o zapisu.....	Dodatak A.1-2
Tabela A.1-4: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – bibliografski podaci.....	Dodatak A.1-3
Tabela A.1-5: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – identifikacioni podaci.....	Dodatak A.1-4
Tabela A.1-6: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o sadržaju.....	Dodatak A.1-5
Tabela A.1-7: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – kodirani podaci.....	Dodatak A.1-6
Tabela A.1-8: Dodatni indeks u bibliografskim bazama podataka – podaci o stanju fonda.....	Dodatak A.1-8
Tabela A.1-9: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u bibliografskim bazama podataka.....	Dodatak A.1-10
Tabela A.2-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka CONOR.....	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – podaci o zapisu.....	Dodatak A.2-1
Tabela A.2-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – normativni podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka CONOR – kodirani podaci.....	Dodatak A.2-2
Tabela A.2-5: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u normativnoj bazi podataka CONOR.....	Dodatak A.2-3
Tabela A.3-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka SGC.....	Dodatak A.3-1
Tabela A.3-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – podaci o zapisu.....	Dodatak A.3-2
Tabela A.3-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – normativni podaci.....	Dodatak A.3-2
Tabela A.3-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – identifikacioni podaci.....	Dodatak A.3-3
Tabela A.3-5: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – kodirani podaci.....	Dodatak A.3-4
Tabela A.3-6: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u normativnoj bazi podataka SGC.....	Dodatak A.3-4
Tabela B.1-1: Bibliografske baze podataka – kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja.....	Dodatak B.1-2
Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.1-3
Tabela B.1-3: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.1-10
Tabela B.2-1: Normativna baza podataka CONOR – kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.2-1
Tabela B.2-2: Normativna baza podataka CONOR – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.2-4
Tabela B.3-1: Normativna baza podataka SGC – kontrole prilikom unosa u potpolje.....	Dodatak B.3-1
Tabela B.3-2: Normativna baza podataka SGC – kontrole prilikom pohranjivanja zapisa.....	Dodatak B.3-3
Tabela D-1: Spisak prečica (vrućih tipki) za izvođenje nekih postupaka i motoda.....	Dodatak D-1
Tabela E.1-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u bibliografskim bazama podataka.....	Dodatak E.1-1
Tabela E.2-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka CONOR.....	Dodatak E.2-1
Tabela E.3-1: Spisak atributa i podataka za prikaz rezultata pretraživanja u normativnoj bazi podataka SGC.....	Dodatak E.3-1
Tabela G.8-1: Osnovni indeks u bazi podataka CORES.....	Dodatak G.8-1
Tabela G.8-2: Dodatni indeksi u bazi podataka CORES.....	Dodatak G.8-1

Tabela G.10-1: Spisak atributa za prikaz rezultata pretraživanja u bazi podataka CORES .Dodatak G.10-1	
Tabela L.2-1: Spisak elemenata i podataka za prikaz u bibliografijama	Dodatak L.2-1

1 UVOD

COBISS/Katalogizacija je centralni segment programske opreme COBISS koji podržava uzajamnu katalogizaciju u okviru sistema COBISS (Kooperativni online bibliografski sistem i servisi). Segment COBISS/Katalogizacija povezan je s drugim programskim segmentima što omogućuje da se isti podaci koriste u različite svrhe.

Pored poznavanja programske opreme za katalogizaciju, za saradnju u sistemu uzajamne katalogizacije neophodno je i poznavanje formata COMARC i UNIMARC, standarda ISBD te kataloških pravila i pravila za sadržinsku obradu.

U priručniku su data detaljna uputstva za upotrebu programske opreme COBISS3/Katalogizacija. Priručnik je namenjen katalogizatorima koji rade s programskom opremom COBISS.

Sadržaj je podeljen na 15 poglavlja i 12 dodataka.

Nakon uvoda, u drugom poglavlju je opisan sistem uzajamne katalogizacije.

U sledeća tri poglavlja opisane su komponente programske opreme COBISS3: interfejs za katalogizaciju, pretraživač i prikazivač. U poglavljima šest i sedam opisani su spremište zapisa i editor zapisa koji čine interfejs za katalogizaciju.

U osmom poglavlju data su opšta uputstva u vezi s katalogizacijom u sistemu COBISS. Posebno su opisani i postupci u radu s bibliografskim zapisima.

U devetom poglavlju opisani su princip katalogizacije s normativnom kontrolom, specifičnosti u funkcionisanju komponenti programskog segmenta COBISS3/Katalogizacija u klasi **Normativni zapis (CONOR)** te postupci u radu s normativnim zapisima.

U desetom poglavlju opisane su specifičnosti koje su povezane s normativnom kontrolom predmetnih oznaka i specifičnosti u funkcionisanju komponenti programskog segmenta COBISS3/Katalogizacija u klasi **Normativni zapis (SGC)**.

U jedanaestom poglavlju opisani su privremeno pohranjeni zapisi.

U dvanaestom poglavlju opisan je rad s bibliografskim i normativnim zapisima te zapisi iz CORES baze u brauzeru.

Trinaesto poglavlje sadrži opis zapisa na više pisama.

Korisnička podešavanja slede u četrnaestom poglavlju, a veza segmenta COBISS3/Katalogizacija s drugim segmentima programske opreme COBISS u poslednjem poglavlju priručnika.

Slede dodaci od A do L:

- indeksi za pretraživanje
- programske kontrole
- METADAT
- spisak prečica za izvođenje nekih postupaka i metoda
- atributi za prikaz rezultata pretraživanja
- zapisi preuzeti iz drugih baza podataka
- CORES
- ispisi
- spiskovi
- podaci za dalju obradu
- bibliografije i spiskovi predmetnih odrednica
- korisnički formati za bibliografije

2. Upišemo odgovarajući zahtev za pretraživanje i izvedemo pretraživanje. S obzirom na izvor koji želimo da katalogizujemo, možemo se odlučiti za pretraživanje po svim uzajamnim bazama podataka u mreži COBISS.Net istovremeno, a takođe iz padajućeg spiska kod dugmeta **COBISS.Net** možemo izabrati jednu od uzajamnih bibliografskih baza podataka (npr. COBIB.SR) i na taj način pretraživati samo po jednom COBIB-u.

Ako zapis za bibliografski izvor koji pronađemo nije kompletan, nastavljamo sa sledećim korakom.

Ako nam se učini da bi nam ispravljanje, odnosno dopunjavanje zapisa, oduzelo previše vremena, zapis ne preuzimamo, već ga kreiramo od početka (v. pogl. 8.3.1).

Upozorenje:

Prilikom pretraživanja po mreži COBISS.net, u pretraživaču nije dostupno polje "Skeniranje", a pretraživanje po sadržaju proizvoljnih potpolja i po pojedinačnim vrednostima indikatora u zahtev za pretraživanje uključujemo kod komandnog pretraživanja.

3. Označimo odgovarajući zapis na spisku rezultata pretraživanja i kliknemo dugme **Izaberi**.

Zapis, koji smo izabrali, dodaje se kao jezičak u spremište zapisa.

4. Označimo odgovarajući jezičak i izaberemo metodu **Zapis / Preuzmi zapis**.

Zapis se učita u editor, pri čemu se određeni podaci programski usklađuju s pravilima koja važe u sistemu u koji zapis želimo da preuzmemo. Previde se neki izrazi koji se u zapisima često pojavljuju (npr. opšta oznaka građe). Brišu se neki podaci od lokalnog značaja (npr. šifra istraživača). Ako u poljima za predmetne odrednice nije postojao kod za sistem predmetnih odrednica, dodaje se odgovarajući kod s obzirom na to iz kojeg COBISS sistema preuzimamo zapis, npr. *BG – Nespecificovani rečnik COBISS.BG*. Ako se u sistemu koristi samo latinica, eventualni ćirilični podaci automatski se transformišu u latinicu. Istovremeno se izvodi i programsko proveravanje zapisa. Ako zapis sadrži greške, otvara se prozor sa spiskom grešaka. Prozor zatvaramo klikom na dugme **U redu**.

Upozorenje:

*Metoda **Zapis / Preuzmi zapis** nije aktivna kada je u editor već učitani drugi zapis ili kada u spremištu zapisa nije izabran zapis iz COBIB-a.*

Ako pokušamo da iz mreže COBISS.Net preuzmemo zapis koji je označen za brisanje, ili da preuzmemo zapis koji u uzajamnoj bazi podataka već postoji, program nas upozorava da to nije moguće.

5. Adekvatno ispravimo, odnosno dopunimo, podatke u zapisu. Mogućnosti za rad u editoru opisane su u pogl. 7.

Upozorenje:

Zapis, koji preuzimamo iz druge uzajamne baze podataka u mreži COBISS.Net, treba proveriti i po potrebi uskladiti s pravilima koja važe za katalogizaciju u COBISS sistemu u koji zapis preuzimamo.

U COBISS sistemima, u kojima je uspostavljena normativna kontrola, polja pod normativnom kontrolom treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima, bez obzira na to da li je u sistemu iz kojeg zapis preuzimamo normativna kontrola uključena.

6. Zapis pohranjujemo metodom **Zapis / Pohrani zapis**.

Ako u zapisu postoje greške, koje se programski mogu ustanoviti, program na to upozorava, a takođe nas upozorava na zapise u COBIB-u koji bi mogli da budu duplikat zapisa koji smo upravo uređivali (v. pogl. 7.1.10).

Zapis koji smo ispravili, odnosno dopunili, pohranjuje se u COBIB i lokalnu bazu podataka.

U sistemsko polje zapisa upisuje se datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i ime osobe koja je zapis preuzela. Uz ime osobe, koja je zapis kreirala, dodaje se oznaka COBIB-a iz kojeg je zapis preuzet. Zapis dobija verziju 1 i zadržava identifikacioni broj iz COBISS sistema iz kojeg je preuzet.

Upozorenje:

Greške, na koje nas program upozorava, treba proveriti i po mogućnosti ispraviti.

8.2.3 Zapis postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat

Ako prilikom pretraživanja ustanovimo da zapis za bibliografski izvor ne postoji u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u, a da postoji u Online katalogu Kongresne biblioteke ili bazi podataka WorldCat,¹ odande ga možemo preuzeti u COBIB i lokalnu bazu podataka. Iz te dve baze podataka prvenstveno preuzimamo zapise za monografske publikacije i neknjižnu građu, a zapise za kontinuirane izvore i dalje preuzimamo iz ISSN baze podataka (v. pogl. 8.2.4).

Zapisi su u MARC 21 formatu, te se zato, prilikom prenosa, pretvore u COMARC/B format. Istovremeno se iz engleskog ili nekog drugog stranog jezika prevode i neki standardni izrazi.

Za preuzimanje zapisa potrebna nam je privilegija CAT_NEWMARC21.

¹ Zapisi iz baze podataka WorldCat mogu se preuzimati samo u sistemima u kojima imaju sklopljen ugovor s ponuđačem baze podataka.

A.3 NORMATIVNA BAZA PODATAKA SGC

A.3.1 Osnovni indeks

Po celom osnovnom indeksu je može se pretraživati bez navođenja sufiksa za pretraživanje ili s prefiksom KW=.

U tabeli je prikazan spisak sufiksa za limitiranje pretraživanja samo po određenim poljima osnovnog indeksa.

Tabela A.3-1: Osnovni indeks u normativnoj bazi podataka SGC

Sufiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
/AT ¹	Ime/naslov	rečima	240at, 440atjxyz, 740at
/CB ¹	Naziv korporacije	rečima	210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz
/DJ	Formalna potpodela	rečima	2XXj, 4XXj, 7XXj
/DX	Opšta potpodela	rečima	2XXx, 4XXx, 7XXx
/DY	Geografska potpodela	rečima	2XXy, 4XXy, 7XXy
/DZ	Hronološka potpodela	rečima	2XXz, 4XXz, 7XXz
/ET ¹	Ime/dogovoreni naslov	rečima	243at, 443atjxyz, 743at
/FN ¹	Porodično ime	rečima	220acf, 420acfjxyz, 720acf
/FS ¹	Oblik, žanr ili fizičke karakteristike	rečima	280axyz, 480axyz, 780axyz
/GN ¹	Geografski naziv	rečima	215axz, 415ajxyz, 715axz
/NS	Nepovezana srodna pristupna tačka	rečima	950a3
/NT	Napomene	rečima	300a, 305ab, 310ab, 320a, 330a, 340a, 356a, 820a, 830a
/PN ¹	Lično ime	rečima	200abcdef, 400abcdfgjxyz, 700abcdef
/SE	Normativna pristupna tačka na engleskom jeziku	rečima	700abcdef, 710abcdefghxz, 715axz, 720acf, 730ahiklmnqrsuw, 740at, 743at, 750axyz, 780axyz
/SF ²	Pristupna tačka iz drugog sistema	rečima	400abcdfgjxyz3, 410abcdefghjxz3, 415ajxyz3, 420acfjxyz3, 430ahiklmnqrsuwjxyz3, 440atjxyz3, 443atjxyz3, 450ajxyz3, 480axyz3
/SH	Normativna pristupna tačka	frazno	200abcdef, 210abcdefghxz, 215axz, 220acf, 230ahiklmnqrsuw, 240at,

¹ Sufiksima /AT, /CB, /ET, /FN, /FS, /GN, /PN, /SU, /TN, /UT ograničavamo se samo na polja 4XX koja ne sadrže potpolje 2.

² Sufiksom /SF ograničavamo se samo na polja 4XX koja sadrže potpolje 2.

/SU ¹	Pristupna tačka	rečima	243at, 250axyz, 280axyz 200abcdef, 400abcdefgxyz, 700abcdef, 210abcdefghxz, 410abcdefghxz, 710abcdefghxz, 215axz, 415ajxyz, 715axz, 220acf, 420acfxyz, 720acf, 230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwxyz, 730ahiklmnqrsuw, 240at, 440atjxyz, 740at, 243at, 443atjxyz, 743at, 250axyz, 450ajxyz, 750axyz, 280axyz, 480axyz, 780axyz
/TN ¹	Tematska predmetna oznaka	rečima	250axyz, 450ajxyz, 750axyz
/UT ¹	Naslov	rečima	230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwxyz, 730ahiklmnqrsuw

A.3.2 Dodatni indeksi

U tabelama se nalazi spisak prefiksa koji omogućuju pretraživanje po dodatnim indeksima.

A.3.2.1 Podaci o zapisu

Tabela A.3-2: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – podaci o zapisu

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
CR=	Kreator zapisa	frazno	---
DM=	Datum kreiranja	frazno	---
DR=	Datum poslednjeg ažuriranja	frazno	---
ID=	Identifikacioni broj zapisa	frazno	---
RE=	Poslednji redaktor zapisa	frazno	---

A.3.2.2 Normativni podaci

Tabela A.3-3: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – normativni podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
AT= ³	Ime/naslov	frazno	240at, 440atjxyz, 740at

³ Prefiksima AT=, CB=, ET=, FN=, FS=, GN=, PN=, SU=, TN=, UT= indeksiraju se samo polja 4XX koja ne sadrže potpolja 2. Potpolja pojedinog polja indeksiraju se kao jedna fraza i u redosledu u kojem se pojavljuju u bazi. Zato se preporučuje da, prilikom pretraživanja, izraz za pretraživanje skraćujemo znakom "*". Pristupne tačke indeksirane su sa svim dijakritičkim znacima koji su upisani. Zbog toga, pretraživanje bez dijakritičkih znakova ne daje rezultate.

CB= ³	Naziv korporacije	frazno	210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz
DJ=	Formalna potpodela	frazno	2XXj, 4XXj, 7XXj
DX=	Opšta potpodela	frazno	2XXx, 4XXx, 7XXx
DY=	Geografska potpodela	frazno	2XXy, 4XXy, 7XXy
DZ=	Hronološka potpodela	frazno	2XXz, 4XXz, 7XXz
ET= ³	Ime/dogovoreni naslov	frazno	243at, 443atjxyz, 743at
FN= ³	Porodično ime	frazno	220acf, 420acfjxyz, 720acf
FS= ³	Oblik, žanr ili fizičke karakteristike	frazno	280axyz, 480axyz, 780axyz
GN= ³	Geografski naziv	frazno	215axz, 415ajxyz, 715axz
NS=	Nepovezana srodna pristupna tačka	frazno	950a3
OS=	Kontrolni brojevi iz drugih sistema	frazno	035a, 4XX3
PN= ³	Lično ime	frazno	200abcdf, 400abcdfgjxyz, 700abcdf
SE= ⁴	Normativna pristupna tačka na engleskom jeziku	frazno	700abcdf, 710abcdefghxz, 715axz, 720acf, 730ahiklmnqrsuw, 740at, 743at, 750axyz, 780axyz
SF= ⁵	Pristupna tačka iz drugog sistema	frazno	400abcdfgjxyz, 410abcdefghjxz, 415ajxyz, 420acfjxyz, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 440atjxyz, 443atjxyz, 450ajxyz, 480axyz, 4XX3
SH= ⁴	Normativna pristupna tačka	frazno	200abcdf, 210abcdefghxz, 215axz, 220acf, 230ahiklmnqrsuw, 240at, 243at, 250axyz, 280axyz
SU= ³	Pristupna tačka	frazno	200abcdf, 400abcdfgjxyz, 700abcdf, 210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz, 215axz, 415ajxyz, 715axz, 220acf, 420acfjxyz, 720acf, 230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw, 240at, 440atjxyz, 740at, 243at, 443atjxyz, 743ant, 250axyz, 450ajxyz, 750axyz, 280axyz, 480axyz, 780axyz
TN= ³	Tematska predmetna oznaka	frazno	250axyz, 450ajxyz, 750axyz
UT= ³	Naslov	frazno	230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw

⁴ Potpolja pojedinog polja indeksiraju se kao jedna fraza i u istom redosledu u kojem nastupaju u bazi.

⁵ Prefiksom SF= indeksiraju se samo polja 4XX koja sadrže potpolje 2. Potpolja pojedinog polja indeksiraju se kao jedna fraza i u redosledu u kojem se pojavljuju u bazi. Izuzetak je potpolje 3 koje je indeksirano kao samostalna fraza.

A.3.2.3 Identifikacioni podaci

Tabela A.3-4: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – identifikacioni podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
AR=	Broj srodnog normativnog zapisa	frazno	5XX3
BI=	Oznake zapisa	rečima	992b
FA= ⁶	Broj zapisa za širi izraz	frazno	5XX3
OR=	Broj zapisa za zamenu	rečima	001x

A.3.2.4 Kodirani podaci

Tabela A.3-5: Dodatni indeksi u normativnoj bazi podataka SGC – kodirani podaci

Prefiks	Značenje	Pretraž.	Potpolja
GA=	Kod za geografsko područje	frazno	160ab
LA=	Jezik kojim se koristi osoba/korporacija	frazno	101a
NA=	Nacionalnost	frazno	102ab
RS=	Status zapisa	frazno	001a
SS=	Kod sistema	frazno	4XX2, 7XX2
UC=	UDK	frazno	675a

A.3.3 Sufiksi za limitiranje pretraživanja

U tabeli je prikazan spisak sufiksa kojima dodatno limitiramo pretraživanje.

Tabela A.3-6: Sufiksi za limitiranje pretraživanja u normativnoj bazi podataka SGC

Sufiks	Značenje	Potpolja
/AR	Normativni zapis	001b = "x"
/CBR	Zapis za naziv korporacije	001c = "b"
/ETR	Zapis za ime/dogovoreni naslov	001c = "i"
/FNR	Zapis za porodično ime	001c = "e"
/FSR	Zapis za oblik, žanr ili fizičke karakteristike	001c = "l"
/GER	Opšti tumačni zapis	001b = "z"
/GNR	Zapis za geografski naziv	001c = "c"
/NTR	Zapis za ime/naslov	001c = "h"
/PNR	Zapis za lično ime	001c = "a"
/RR	Uputni zapis	001b = "y"
/TNR	Zapis za tematsku predmetnu oznaku	001c = "j"
/UTR	Zapis za naslov	001c = "f"

⁶ Prefiksom FA= indeksiraju se potpolja 3 onih polja 5XX koja u potpolju 5 sadrže kod "g".

B.1 BIBLIOGRAFSKE BAZE PODATAKA

U dodatku su nabrojane programske poruke koje upozoravaju na:

- neuvažavanje definisanih osnovnih karakteristika polja i potpolja
- greške do kojih dolazi prilikom unosa u potpolja
- greške koje se obično odnose na nepravilnu kombinaciju više podataka i koje se konstatuju prilikom pohranjivanja zapisa

Svaki odeljak u dodatku sastoji se iz dva dela. U prvom delu, po abecedi su uređene programske poruke. Pored poruka, napisani su brojevi koji se odnose na kontrole u tabeli. U drugom delu, nalazi se tabela u kojoj su detaljno opisane kontrole koje se izvode.

Neke kontrole, koje u bibliografskim zapisima upozoravaju na greške u poljima s normativnom kontrolom (70X), iziskuju uređivanje podataka u normativnim zapisima ili vezu sa odgovarajućim normativnim zapisom.

B.1.1 Kontrole u odnosu na karakteristike polja i potpolja

Poruke, koje se ispisuju, upozoravaju na greške s obzirom na osnovne karakteristike polja i potpolja, npr. proverava se prisutnost, ponovljivost te obaveznost polja i potpolja, ispravnost kodiranih potpolja itd.

- Kod je izbrisan iz šifrnika. [1]
- Kod ne postoji u šifrniku. [2]
- Nevažuća vrednost indikatora. [3]
- Potpolje ne postoji u masi. [4]
- Potpolje je predugo. [6]
- Potpolje je prekratko. [6]
- Potpolje nije ponovljivo. [7]
- Polje ne postoji u masi. [8]
- Polje nije ponovljivo (proverite i ugrađena polja). [9]
- U polju nedostaje potpolje. [11]
- U zapisu je potpolje obavezno. [5]
- Unos nedozvoljenog znaka. [10]

Tabela B.1-1: Bibliografske baze podataka – kontrole s obzirom na karakteristike polja i potpolja

	Polje	Greška	Opis
1.	kodirana potpolja	W	Proverava se da li je kod u potpolju poništen.
2.	kodirana potpolja	F	Proverava se ispravnost kodiranog potpolja.
3.	indikatori	F	Proverava se da li je uneta važeća vrednost indikatora.
4.	sva potpolja, maska za unos	F	Proverava se prisutnost određenog potpolja u izabranoj masci za unos.
5.	sva potpolja	F	Proverava se prisutnost potpolja koja su obavezna u zapisu.
6.	sva potpolja	F	Kod potpolja sa ograničenom dužinom unosa proverava se dužina potpolja.
7.	sva potpolja	F	Proverava se ponovljivost određenog potpolja.
8.	sva polja, maska za unos	F	Proverava se prisutnost određenog polja u izabranoj masci za unos.
9.	sva polja	F	Proverava se ponovljivost određenog polja.
10.	sva potpolja sa ograničenim skupom znakova za unos	F	Proverava se skup dozvoljenih znakova.
11.	sva potpolja	F	Proverava se prisutnost određenog potpolja u polju.

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Zapis ne možemo pohraniti dok greška ne bude ispravljena.

W (*Warning*) – Program upozorava na eventualnu grešku.

B.1.2 Kontrole prilikom unosa u potpolje

Poruke, koje se ispisuju, upozoravaju na druge greške prilikom unosa u potpolje.

- Inventarski broj nije iz polja 997. [10]
- Ne postoji broj sveske. [10]
- Ne postoji inventarski broj. [10]
- Nepravilan ISBN. [1]
- Nepravilan ISMN. [2]
- Nepravilan ISSN. [3]
- Nepravilan URL. [13]
- Osim inventarskog broja, u 992y treba upisati i broj sveske. [10]
- Oznaka "v" u potpolju 001x koristi se samo u dodatnim lokalnim zapisima. [5]

- Pogrešan broj. [5]
- Pogrešna upotreba komandi LaTeX. [4]
- Pogrešno povezivanje: u potpolje možete da upišete samo ID normativnog zapisa za lično ime. [11]
- Pogrešno strukturisano potpolje. [5]
- Potvrđena tipologija se ne može promeniti. [6]
- Prilikom verifikacije koda "2.31" i "2.32", Centralni specijalizovani informacioni centar može da zahteva dokaz o adekvatnosti tipa dokumenta. [7]
- U COBIB-u ne postoji zapis koji bi u 011e ili 011c imao taj broj. [8]
- U potpolje treba upisati siglu vaše biblioteke. [12]
- U potpolje a upišite stvarni naslov. [9]
- Zapis sa ID = ??? ne postoji. [5]
- Zapis za publikaciju nije u lokalnoj bazi podataka. [8]

Tabela B.1-2: Bibliografske baze podataka – kontrole prilikom unosa u potpolje

	Polje	Greška	Opis
1.	010a	F ¹	Proverava se pravilnost unosa ISBN broja.
2.	013a	F	Proverava se pravilnost unosa ISMN broja.
3.	011cef	F	Proverava se pravilnost unosa ISSN broja.
4.	330a, 539acdei, 610a	F	Proverava se pravilnost unosa LaTeX komande.
5.	001x, 4641	F	Proverava se pravilnost unosa identifikacionog broja.
6.	001t	F	Prilikom uređivanja, odnosno dopunjavanja zapisa, ne možemo menjati sadržaj potpolja 001t, ako je tipologija zaključana.
7.	001t	I	Ako je 001t = "2.31" ili "2.32" ispisuje se upozorenje.
8.	011as	F	Proverava se da li potpolje 011a, odnosno 011s u zapisu za članak sadrži broj koji je upisan u potpolju 011e ili 011c u zapisu za kontinuirani izvor.
9.	4XXax	F	Potpolje 4XXa unosimo kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u COBIB-u (ako postoji, ne sadrži polje 530).
10.	992y, 997f	F	Proverava vezu između inventarskog broja serijske publikacije u potpolju 992y i 997f.
11.	70X3, 001c u normativnom zapisu	F	Proverava se da li je u potpolje 70X3 upisan identifikacioni broj normativnog zapisa za korporaciju (001c = "b").
12.	012, 141, 316, 317, 318, 481, 482, 702, 712 potpolje 5	F	Proverava se da li je u potpolje 5 upisana sigla druge biblioteke.

¹ Ako je ISBN broj upisan bez crtica, a ujedno je tačan, kontrola ima status W, a ne F.

	Polje	Greška	Opis
13.	321u, 856u	W	Proverava se pravilnost unosa naslova URL.

Legenda za vrste grešaka:

F (*Fatal*) – Polje za unos ne možemo napustiti dok greška nije ispravljena.

W (*Warning*) – Program upozorava na eventualnu grešku.

I (*Information*) – Program ispisuje upozorenje i polje za unos zatvara.

B.1.3 Kontrole prilikom pohranjivanja zapisa

Poruke, koje se ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa, upozoravaju na druge sadržinske greške. Prilikom pohranjivanja ispisuju se i poruke koje su opisane u dodatku *B.1.1*. Na neke greške program nas samo upozorava, a druge moramo otkloniti ako želimo da pohranimo zapis. Kada je zapis označen za brisanje (001a = "d") i kada je ispunjeno potpolje 001x, kontrole se ne izvode.

- Ako postoji polje 910 bez ispunjenog potpolja 3, mora da postoji i polje 710 bez ispunjenog potpolja 3. [139]
- Ako postoji polje 916, barem jedno potpolje 71X3 mora da bude ispunjeno. [137]
- Ako postoji više ISBN-ova (010), moramo uneti objašnjenje (010b). [72]
- Alternativno numerisanje nije pravilno uneto (215rqp). [40]
- Bibliografski nivo (001c) se ne podudara s kodom u potpolju 110a. [9, 85]
- Članak s tipologijom ??? mora biti objavljen u serijskoj publikaciji. [87]
- Godina izdavanja 2 (100d) kod kontinuiranog izvora, koji još izlazi (100b = "a"), mora biti "9999". [20]
- Godina izdavanja 2 (100d) mora biti novija od godine izdavanja 1 (100c). [19]
- Godina izdavanja članka (sastavnog dela) nije usklađena sa godinama izlaženja matične jedinice! [111, 112]
- Hijerarhijski nivo ne odgovara masci za unos. [69]
- I zapis za izvor sastavnog dela s tipologijom 1.16 mora da sadrži podatak o tipologiji. [102]
- Ispred napomene 856z moramo uneti URN (856g) ili URL (856u). [76]
- ISSN (011as) je pogrešan. Proverite identifikaciju izvora! [105]
- ISSN (011cef) je pogrešan. Za dodeljivanje pozovite NBS! [53]
- Izabrana maska ne odgovara tipu dokumenta. [51]

K.1 ISPISIVANJE

K.1.1 Priprema i ispis

Bibliografije i spiskove predmetnih odrednica pripremamo i ispisujemo iz brauzera izborom **Ispisi / Bibliografije**.

Postupak

Polazimo iz prozora **Bibliografije, predmetne odrednice ...**

1. U potprozoru **Grupe definicija** otvaramo direktorijum **Vrste ispisa / Bibliografije** i izaberemo grupu u kojoj se nalazi definicija ispisa koji želimo da pripremimo.

U desnom potprozoru ispisuje se spisak definicija izabrane grupe.

2. U spisku definicija ispisa označimo definiciju ispisa koji želimo da pripremimo.
3. Izaberemo metodu **Ispisivanje / Pripremi ispis**. Otvara se prozor **Parametri ispisa**.

Parametri ispisa

Izvor: lokalna baza

Komandno pretraživanje py=2021 Pretraži

Broj pogodaka: 15901

Pogoci: Od: 1 Do: 15901

Početni bibliografski broj: 1

Oznaka ispred bibliografskog broja:

Naslov:

Format bibliografske jedinice: ISBD

Registar naslova:

Autorski registar:

Uputnice u autorskom registru:

Predmetni registar:

Registar jezika:

Sadržaj:

Format ispisa: HTML

Jezik bibliografije: srpski (latinica)

E-pošta:

Pošalji kao zip datoteku:

U redu Otkazi Novo pretraživanje

Slika K.1-1: Primer prozora Parametri ispisa

4. U prozoru **Parametri ispisa** izaberemo lokalnu ili uzajamnu bazu podataka kod "Izvor" i odredimo vrednost parametra "Komandno pretraživanje" tako što upišemo zahtev za pretraživanje za izbor građe i kliknemo dugme **Pretraži**. Ako "Izvor" nije prvi parametar ispisa, nastavljamo s korakom 6.

Ako nema rezultata pretraživanja ili zahtev za pretraživanje nije adekvatan, klikom na dugme **Novo pretraživanje** ispraznimo polje za pretraživanje kod "Komandno pretraživanje" i upišemo novi ili dopunjeni niz za pretraživanje.

5. Nakon zaključenog pretraživanja, kod "Pogoci" upišemo raspon jedinica koje treba da sadrži bibliografija.
6. Odredimo i vrednosti drugih parametara za ispis bibliografije. Pojedinačni parametri opisani su u priručniku *COBISS2/Ispisi*, pogl. 5.

Kod "Format bibliografske jedinice" sa padajućeg spiska možemo da izaberemo i format koji smo sami definisali i dali mu naziv, v. dodatak *L.1*.

Kod "E-pošta" upisana je elektronska adresa u odnosu na korisničko ime.

7. Kliknemo dugme **U redu**.

Ako je polje kod "E-pošta" prazno, bibliografija se otvara u web brauzeru, s obzirom na izabrani format ispisa. Imamo mogućnost da pohranimo datoteku na lokalni računar.

Ako polje kod "E-pošta" nije prazno, datoteku dobijamo kao prilog na elektronsku adresu.

Upozorenje:

Priprema bibliografije sa velikim brojem jedinica može trajati duže vremena.

Mogućnosti ...

Po istom postupku pripremamo i ispile za spiskove predmetnih odrednica, s tim što u potprozoru **Grupe definicija** otvorimo direktorijum **Vrste ispisa** i izaberemo grupu **Predmetne odrednice**.

K.1.2 Pretraživanje pohranjenih datoteka sa ispisima

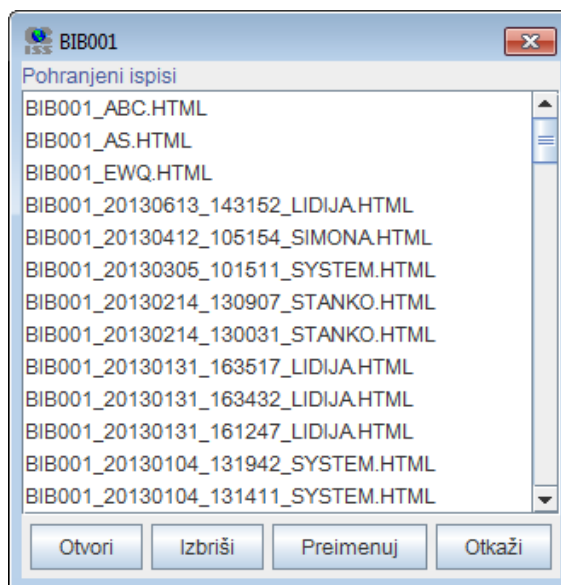
Pohranjenu datoteku potražimo u brauzeru izborom **Ispisi / Bibliografije**.

Postupak

Polazimo iz prozora **Bibliografije, predmetne odrednice ...**

1. U potprozoru **Grupe definicija** otvaramo direktorijum **Vrste ispisa / Bibliografije** i izaberemo grupu u kojoj se nalazi željena definicija ispisa.
U desnom potprozoru ispisuje se spisak definicija izabrane grupe.
2. U spisku definicija ispisa označimo odgovarajuću definiciju ispisa.
3. Izaberemo metodu **Ispisivanje / Pretraži pripremljene ispile**.

Otvara se prozor **BIBXXX**.

Slika K.1-2: Primer prozora BIB001

4. Izaberemo odgovarajuću datoteku.
5. Kliknemo dugme **Otvori**.
S obzirom na format datoteke, bibliografija se otvara u web brauzeru. Imamo mogućnost da pohranimo datoteku na lokalni računar gde je otvaramo sa odgovarajućim programom.
6. Po potrebi, izabranu datoteku možemo i da preimenujemo, pri čemu oznaka izabrane definicije na početku naziva predstavlja nepromenljiv podatak.
7. Izabranu datoteku možemo i da izbrišemo sa spiska pohranjenih ispisa. Možemo da označimo i izbrišemo više datoteka istovremeno.

Upozorenje:

Na spisku pripremljenih ispisa automatski se brišu svi ispisi koji su stariji od 7 dana, osim 100 ispisa koji su poslednji kreirani ili najviše 400 preimenovanih ispisa.

Mogućnosti ...

Po istom postupku pretražimo i datoteke sa spiskovima predmetnih odrednica, s tim što u potprozoru **Grupe definicija** otvorimo direktorijum **Vrste ispisa** i izaberemo grupu **Predmetne odrednice**.

L KORISNIČKI FORMATI ZA BIBLIOGRAFIJE

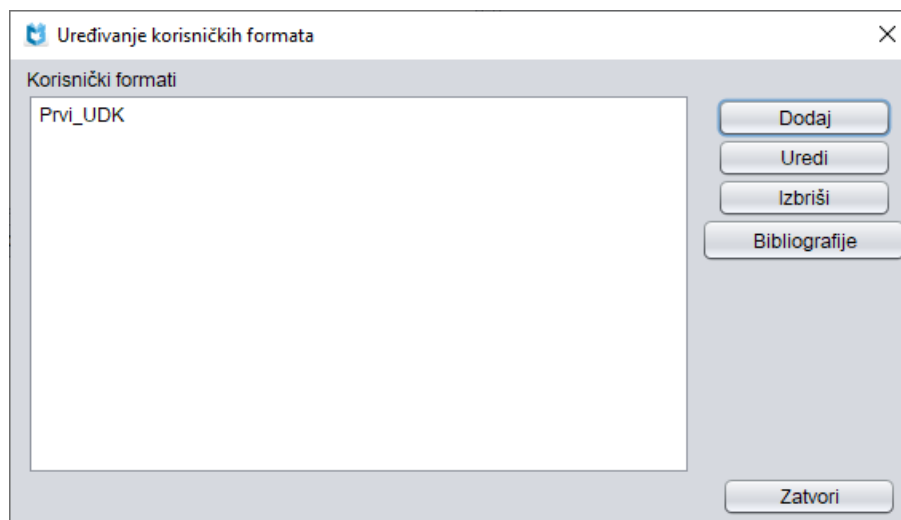
U dodatku je opisan postupak pripreme korisnički definisanih formata koje možemo da koristimo pri ispisu bibliografija.

L.1 PRIPREMA KORISNIČKIH FORMATATA

U brauzeru možemo da definišemo formate s različitim skupovima bibliografskih i drugih podataka koje možemo da upotrebimo u bibliografijama.

Postupak

1. U brauzeru izaberemo metodu **Ispisi/Korisnički fomati za bibliografije**.
Otvora se prozor **Uređivanje korisničkih formata** sa spiskom formata koje smo prethodno definisali. Na početku je spisak prazan.

Slika L.1-1: Prozor Uređivanje korisničkih formata

2. Dodamo novi korisnički format ili postojeći format promenimo (v. pogl. *L.1.1*), odnosno izbrišemo (v. pogl. *L.1.2*).
3. Kliknemo na dugme **Zatvori**.

Savet:

Ako definisani format želimo da koristimo u bibliografijama, kliknemo dugme **Bibliografije** koje otvara prozor **Bibliografije, predm. odrednice...** U prozoru **Parametri ispisa** potom kod "Format bibliografske jedinice" izaberemo format koji smo sami definisali.

Upozorenje:

Definisani formati nisu vezani za korisničko ime, stoga ih mogu koristiti svi katalogizatori pojedinačne biblioteke.

L.1.1 Dodavanje i menjanje korisničkih formata

Spisak korisničkih formata koje smo definisali možemo da dopunimo novim formatom ili da promenimo već definisani format.

Postupak

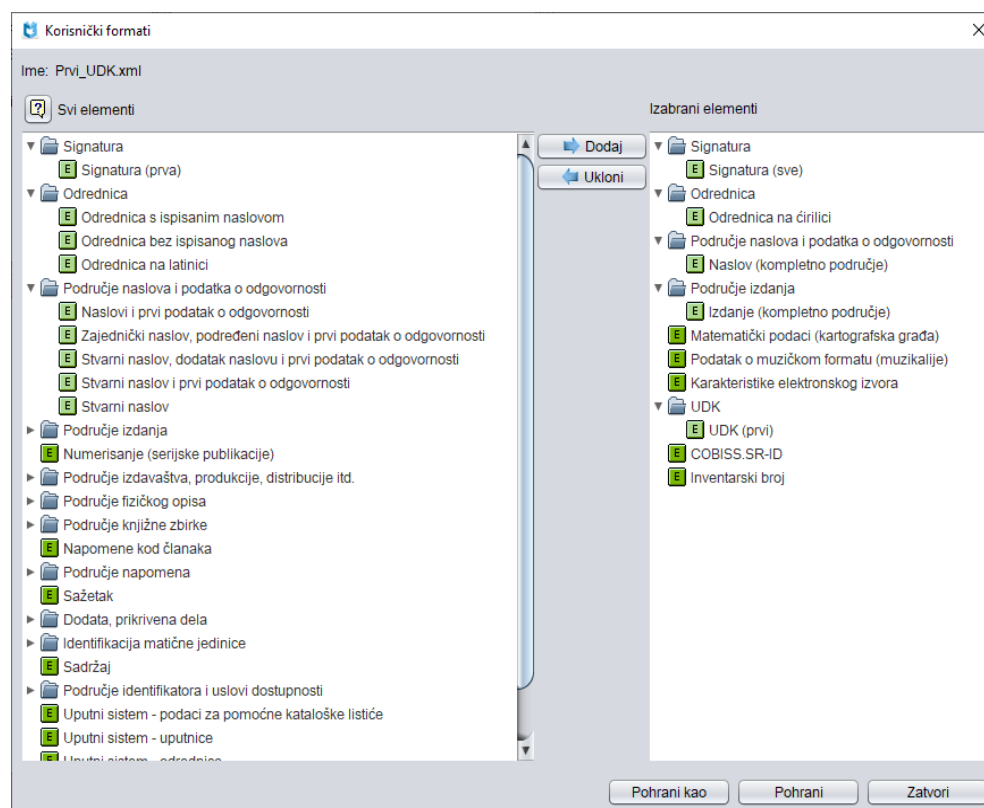
Polazimo iz prozora **Uređivanje korisničkih formata**.

1. Za **dodavanje** novog korisničkog formata kliknemo dugme **Dodaj**.

Otvara se prozor **Dodaj korisnički format** u kojem kod "Naziv korisničkog formata" upisujemo naziv formata.

2. Za **menjanje** već definisanog formata koji smo označili na spisku kliknemo dugme **Uredi**.

Otvara se prozor **Korisnički formati**.

Slika L.1-2: Prozor **Korisnički formati**

3. Odredimo elemente za korisnički format.

Ako element želimo da **dodamo** u elemente za prikaz, označimo ga na spisku "Svi elementi" i kliknemo dugme **Dodaj**. Elementi koji sadrže podelemente označeni su strelicom. Možemo da dodamo samostalne elemente (ikona) ili podelemente (ikona) pri čemu možemo da označimo svaki element odvojeno ili (pritiskom tipke <Ctrl>) više elemenata odjednom.

Upozorenje:

Ako izaberemo više podelemenata unutar istog područja, odnosno grupe, u ispisu bibliografija podaci se dupliraju.

Ako element želimo da **uklonimo** sa spiska "Izabrani elementi", označimo ga i kliknemo dugme **Ukloni**.

4. Kliknemo dugme **Pohrani**.

U prozoru **Pohrani korisnički format** potvrdimo naziv klikom na dugme **U redu** ili naziv promenimo.

5. Kliknemo dugme **Zatvori**.

Savet:

Ako postojeći format želimo da promenimo i pohranimo pod drugim nazivom, kliknemo dugme **Pohrani kao**.

Ako želimo da proverimo iz kojih potpolja pojedinačnih elemenata formata mogu da se ispisuju podaci u bibliografijama, kliknemo ikonu . Spisak se nalazi i u dodatku L.2.

L.1.2 Brisanje korisničkih formata

Korisničke formate brišemo u prozoru **Uređivanje korisničkih formata**.

Postupak

1. Na spisku "Korisnički formati" izaberemo format. Pritom se red na spisku oboji.
2. Kliknemo dugme **Izbrisi**.
Program zahteva da brisanje formata potvrdimo.
3. Kliknemo dugme **U redu**, a potom još i dugme **Zatvori**.

L.2 ELEMENTI KORISNIČKIH FORMATA

Tabela L.2-1: Spisak elemenata i podataka za prikaz u bibliografijama

Elementi	Podaci za prikaz
Signatura	
Signatura (sva)	996d(lifnsua5xd)
Signatura (prva)	996d(lifnsua5xd) – samo prvo polje 996
Odrednica	
Odrednica s ispisanim naslovom	700abcdf, 710abcdefgh, 503aj, 532a
Odrednica bez ispisaniog naslova	700abcdf, 710abcdefgh, 503aj
Odrednica na latinici ¹	700abcdf, 710abcdefgh, 503aj, 532a
Odrednica na ćirilici ¹	700abcdf, 710abcdefgh, 503aj, 532a
Područje naslova i podataka o odgovornosti	
Naslov (kompletno područje)	200abcdefghijk
Naslovi i prvi podatak o odgovornosti	200abcf
Zajednički naslov, podređeni naslov i prvi podatak o odgovornosti	200abhif
Stvarni naslov, dodatak naslovu i prvi podatak o odgovornosti	200abef
Stvarni naslov i prvi podatak o odgovornosti	200abf
Stvarni naslov	200a
Područje izdanja	
Izdanje (kompletno područje)	205abdfg
Podatak o izdanju	205a
Matematički podaci (kartografska građa)	206a
Podatak o muzičkom formatu (muzikalije)	208ad
Karakteristike elektronskog izvora	230a
Numerisanje (serijske publikacije)	207a
Područje izdavaštva, produkcije, distribucije itd.	
Izdavaštvo (kompletno područje)	210acdefgh
Mesto izdavanja, naziv izdavača, godina (prvi podatak)	210acd
Mesto izdavanja, godina (prvi podatak)	210ad
Godina izdavanja	210d
Područje fizičkog opisa	
Fizički opis (kompletno područje)	215acde, 215gihka, 215pqrso
Obim i drugi fizički podaci	215ac
Obim	215a
Područje knjižne zbirke	
Zbirka (kompletno područje)	225adefhivx
Zbirka (prva)	225adefhivx – samo prvo polje 225

¹ Dostupno samo u sistemima koji unose uporedne oblike imena na latinici i ćirilici.

Elementi	Podaci za prikaz
Stvarni naslov, podatak o odgovornosti, ISSN, numerisanje	225afxv
Stvarni naslov i numerisanje	225ax
Napomene kod članka	337a, 856guzq3, 300a, 320a, 324a, 3270a, 328a, 301a, 334a, 338abcdefg
Područje napomena	
Napomene (kompletno područje)	3XX, 4XX, 856, 251
Napomene (bez sadržaja i bibliografskih veza)	337a, 856guzq3, 326ab, 321ax, 520aehi, 300a, 304a, 305a, 336a, 306a, 314a, 320a, 322a, 323a, 324a, 325a251abc, 3270a, 328a, 311a, 333a, 301a, 334a, 338abcdefg, 316a50, 317a50
Napomene (osnovne)	337a, 856guzq3, 326ab, 321ax, 520aehi, 300a, 320a, 328a
URL (pristup)	856guzq3
Sažetak	330a
Dodata, prikrivena dela	
Adligati	481, 482
Prilozi	421 – polje za ugrađivanje
Identifikacija matične jedinice	011a ili 4641
Matična jedinica kod članka (kompletno područje)	215gihka, 215pqrso
Članak (prvi nivo numerisanja i obim)	215aghih
Sadržaj	3270a
Područje identifikatora i uslovi dostupnosti	
Identifikatori (kompletno područje)	022b, 011ed, 530ab, 010abdz, 0122a50, 013abdz, 016abz, 071ab, 0172abd
Standardni broj	022b, 011e, 530ab, 010ab, 0122a, 013ab, 016ab, 071ab, 0172ab
Uputni sistem - podaci za pomoćne kataloške listiće	51X, 701, 702, 711
Uputni sistem - uputnice	90X vidi 70X 91X vidi 71X
Uputni sistem - odrednice	60X i 610a
UDK	
UDK (kompletno područje)	675a ili c (ako a ne postoji), 6862a
UDK (prvi)	675a ili c (ako a ne postoji)
COBISS.XX-ID	
Inventarski broj	996d(li), 996f, 996d(x)
Fond (serijske publikacije)	998k